

MPOKOLO WA MUOYO
(BRON VAN LEVEN)
Onthaalhuis voor mensen in nood
Kananga, Democratische Republiek Kongo

Kananga, 10 december 2001

Goede vrienden,

Een heel jaar is voorbij gegaan zonder iets van ons te laten horen. Dat is niet goed, want jullie hebben het recht te weten wat hier gaande is. Maar op een jaar tijd is hier zoveel gebeurd, dat we al onze tijd en aandacht nodig hadden om ons werk voortdurend aan te passen aan de veranderende toestanden.

Het is begonnen met de moordaanslag op de president in januari. Zijn verdwijnen heeft heel snel een nieuwe wind doen waaien in heel Kongo. In april is de concrete inzet van de UNO begonnen. In Kananga is een groot UNO-centrum ingeplant, van waaruit een heel stuk van de frontlijn gecontroleerd wordt. De aanwezigheid van de blauwhelmen heeft het stadsbeeld van Kananga fel getekend. Ze hebben enkele grote gebouwen ingericht voor hun werk en verblijf: grondig hersteld en geschilderd, voorzien van elektriciteit, computers en telecommunicatie. Ze gebruiken veel geld en grote middelen: veel jeeps, vrachtwagens, helikopters en vliegtuigen. De waarnemers die voortdurend beide zijden van de frontlijn bezoeken om het staakt-het-vuren te controleren, vormen een internationale groep, de soldaten zijn Senegalezen. Op enkele jaren tijd hebben we de inzet van soldaten van drie verschillende nationaliteiten meegemaakt in Kananga: eerst waren er soldaten uit Rwanda, dan uit Zimbabwe en nu uit Senegal.

De blauwhelmen gaan erg respectvol om met de bevolking; zo zien we ze bijvoorbeeld dagelijks hun maaltijden delen met straatkinderen. Hun aanwezigheid heeft dan ook een sfeer van vertrouwen en veiligheid geschapen bij de bevolking. Zij kennen ook ons Onthaalhuis en vertrouwen ons soms sukkelars toe.

Maar ons centrum heeft vooral te maken met de wapenstilstand en de demilitarisering van de frontlijn. Duizenden mensen zijn al weggetrokken uit het rebellegebied: Ndemba, Kabuluanda, Muetshi, Kole, Mashala, Katende, Lusambo, Lubunga, Lodja, Tshumbe,... en komen uitgeput aan in Kananga. Het gebeurt dagelijks, onopvallend. Ze ontvluchten de miserie: er is niet genoeg eten want omwille van de oorlog en de landmijnen zijn de velden niet meer bewerkt, er zijn geen medicijnen, geen zeep, geen zout, geen kleren, ... De meesten vinden hier onderdak bij familie (meestal ook arm), maar anderen kennen niemand en brengen de nacht door op straat, meestal verzwakt en ziek. Regelmatig nemen we dus uitgeputte oorlogsvluchtelingen op in ons centrum. Sommigen zijn zodanig verzwakt dat ze na enkele dagen sterven. De UNO heeft ons humanitaire hulp beloofd, maar die komt erg traag op gang.

Een ander gevolg van de inzet van de UNO en de wapenstilstand, is dat duizenden soldaten van het nationaal leger, die jarenlang in erbarmelijke toestanden in de bossen hebben geleefd, totaal onderkomen in Kananga aankomen. Het leger kan ze niet allemaal opvangen, verzorgen en voeden. Bij de armste bevolkingsgroep van de maatschappij behoren dan ook meer en meer uitgemergelde soldaten, aan hun lot overgelaten. De meeste soldaten zijn jongeren die in 't begin van de oorlog door Kabila zaliger geronseld zijn in Kinshasa om de rebellen te verjagen... nu is hun enige verlangen terug te kunnen keren naar papa en mama.

De legeraalmoezenier vraagt ons regelmatig om met het verplegend personeel van ons Onthaalhuis bijstand te verlenen aan de ergste gevallen in het militair kamp. Wat we verschillende keren gedaan hebben. Maar we hebben contact opgenomen met het Internationale Rode Kruis om zijn tussenkomst te bekomen voor de soldatenbevolking, want onze bijdrage is voorlopig, we kunnen niet alles doen.

Een ander gevolg van de wapenstilstand is de campagne van de UNO om alle kindsoldaten weg te trekken uit het leger. Ook daarvoor heeft UNICEF samen met het leger beroep gedaan op ons centrum. Onze psychiatrische assistente heeft gedurende verschillende weken meegedraaid in een onderzoeksteam om alle kindsoldaten op te sporen en hun identiteit te noteren.

We hebben ook bezoek gehad van BICE, het internationaal katholiek werk voor de bescherming van het kind. Zij houden zich vooral bezig met het bevrijden van kinderen die ten gevolge van lichte criminaliteit door politie en soldaten in allerhande smerige koten (gevangenissen) worden opgesloten. Zij vragen ons hen te helpen bij het opzetten van dit werk in Kananga. We hebben inderdaad goede contacten met de kinderrechtster die ons regelmatig kleine boefjes toevertrouwt.

Het doet deugd te beseffen dat het personeel van ons Onthaalhuis in de loop der jaren heel wat terrein-ervaring heeft opgedaan in het sociaal werk en dat anderen daar gretig beroep op doen. Het gevaar is dat we overstelpt kunnen worden door bijkomend werk. We moeten inderdaad regelmatig keuzes maken, want Kongo is één groot vat sociale problemen. Sinds de oorlog heeft de armoede onmetelijke vormen aangenomen: er is geen eten genoeg voor iedereen, medische verzorging is beperkt en niet meer te betalen, het belabberd schoolwezen duwt de Kongolese jeugd in een duister hol van analfabetisme, de meeste wegen zijn modderige kruiswegen geworden, enz. De kistenmakers zijn er nog het best aan toe, zij hebben ten minste iedere dag werk genoeg.

Het is in deze situatie van teleurgang dat we met ons Onthaalhuis "Bron van Leven" trachten concrete aandacht te schenken aan kleine en zwakke mensen die het hoofd niet meer boven water kunnen houden. En dat vraagt heel veel tijd en geduld: om te luisteren naar gekwetste en gebroken mensen, en om contacten te leggen met groepen en organismen die er iets willen en kunnen aan doen.

Daarom danken we jullie van harte voor jullie regelmatige bijdragen die sneller en soepeler werken dan de trage en logge administratie van grote organismen. We wachten bijvoorbeeld al maanden op de beloofde humanitaire hulp van de UNO, maar armen en zieken kunnen niet langer wachten. Ondertussen moeten we verder kunnen.

Onze dank gaat ook naar die organismen die niet te fel treuzelen om bij te springen: Caritas Internationaal Hulpbetoon (Brussel) heeft ons dit jaar geholpen met een belangrijke bijdrage; CORDAID (het overkoepelend platform van verschillende Nederlandse katholieke organismen) samen met MEMISA-België hebben positief geantwoord op onze aanvraag voor de aankoop van een ambulance voor ons centrum.

't Is weer bijna Kerstmis, het feest van de vrede. Ja, in Kongo zwijgen de geweren. Maar vrede? Voor 't ogenblik beleven we een kerkhof-vrede, we hebben nood aan een Kerstmis-vrede... We zijn sterk aangesproken door de nestwarmte van de Kerstkribbe, die het leven koestert en beschermt. In ons Onthaalhuis "Bron van Leven" trachten we nestwarmte te scheppen voor groot en klein, kribben vol hoop voor een nieuwe toekomst. Veel Kongolese kribben zijn kapot. Maar we kunnen er heel wat oplappen zelfs met een kromme nagel en een stukje verroeste ijzerdraad, maar vooral met veel goede wil en liefde.

Veel goede wil en liefde, dat wensen we jullie toe voor Kerstmis en het Nieuwe Jaar.

Ivo Vanvolsem, scheutist.

- Postadres: Ivo Vanvolsem / KANANGA
Missiehuis van Scheut
Ninoofsesteenweg 548
1070 Brussel

- Wie ons werk wil steunen, kan dat op rekeningnummer
000-0901974-68 van "**Scheut Ontwikkelingssamenwerking**"
met vermelding: "*Onthaalhuis, Kananga*".